

> Retouradres Postbus 40225 8004 DE Zwolle

ProRail B.V.

Postbus 2038
3500 GA UTRECHT

Datum [REDACTED]
Betreft Beslissing op aanvraag

Geachte [REDACTED],

Op 21 december 2023 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag beoordeeld met de aanvulling van 30 januari 2024. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

Procedure

Voor de uitvoering van het Tracébesluit Programma Hoogfrequent Spoorvervoer Nijmegen en Westentree is onderstaand besluit voor het cluster PHS-NM-WE-04 namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit afgegeven door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland overeenkomstig de procedure van artikel 5.45 lid 2 en 16.7 van de Omgevingswet in samenhang met afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht.

Het besluit en de bijbehorende stukken kunt u zes weken lang van dinsdag 28 mei 2024 tot en met maandag 8 juli 2024 bekijken. U kunt de stukken zowel digitaal als fysiek bekijken. Digitaal bekijken kan via de link: www.rvo.nl/phs-nijmegen-westentree

De ter inzage gelegde stukken zijn ook fysiek te bekijken op afspraak op het hoofdkantoor van ProRail B.V. Het adres is: Moreelsepark 2, 3511 EP Utrecht. Voor het maken van een afspraak kunt u bellen met Publieksvoorlichting via telefoonnummer 0800-7767245 bereikbaar van maandag tot en met vrijdag van 8.00 – 17.30 uur.

Behandeling zienswijzen

Het ontwerpbesluit en de bijbehorende stukken lagen ter inzage in de periode van woensdag 3 april 2024 tot en met dinsdag 14 mei 2024. Er zijn geen zienswijzen ontvangen. Het besluit is niet gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbesluit.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Postbus 40225
8004 DE Zwolle
www.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
5190028187844

Kenmerk
WNB/2023/079.toek

Bijlagen
1

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Programma Hoogfrequent Spoorvervoer Nijmegen en westentree (R-3SUN04)', gelegen in de gemeente Nijmegen. Het project betreft herinrichting van het emplacement van station Nijmegen met als doel het realiseren van hoogfrequent spoor vervoer (HSP) op de reizigerscorridor Schiphol – Utrecht – Arnhem.

De werkzaamheden bestaan uit het aanpassen van het station, de sporen en het opstel terrein. Het gaat daarbij om het realiseren van een nieuwe perrontunnel, het aanpassen van aan sporen en wissels, de aanleg van een derde perron, een parkeerruimte voor treinen en een nieuwe volwaardige entree aan de westzijde van het station.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), alsook voor artikel 3.10, lid 1, sub c van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de wilde averuit (*Artemisia campestris campestris*).

Besluit

Ik verleen u voor de periode van 15 juli 2024 tot en met 29 juni 2029 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1, sub c van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van de wilde averuit.

Ik verleen u geen ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis.

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- c. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de Wet natuurbescherming.
- d. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project 'Programma Hoogfrequent Spoorvervoer Nijmegen en westentree (R-3SUN04)'; het spoorwegemplacement rondom Nijmegen Centraal station (Geocode 514) (van de Waalbrug tot aan de tunnels bij de Graafseweg). Het bevat de sporen rond station Nijmegen, het station Nijmegen zelf en het goederenemplacement (GE).

Ook is er een perceel aangewezen als compensatiegebied (dit perceel ligt ten zuiden van het plangebied). Eén en ander zoals is weergegeven in de bij de aanvraag gevoegde afbeeldingen van 21 december 2023.

- e. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Rijksdienst voor Ondernemend Nederland indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project (voorzien wordt dat) zich een andere ecologische situatie voordoet dan degene waar onder genoemde specifieke voorschriften aan refereren of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- f. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- g. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin alle voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld.
- h. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, de bijbehorende brief en het ecologisch werkprotocol op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- i. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, maar ten minste zeven dagen voor aanvang, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en samen met het ecologisch werkprotocol naar de Rijksdienst voor ondernemend Nederland te zenden.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Onze referentie
5190028187844

Kenmerk
WNB/2023/079.toek

Specifieke voorschriften

- j. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 8 van het rapport 'Projectplan PHS Nijmegen R-3SUN04' van 21 december 2023.
- k. U dient met uw activiteiten rekening te houden met de actieve periode van de gewone dwergvleermuis waarin zij mogelijk gebruik maken van de betreffende vliegroute (circa 1 april – 31 oktober).
- l. Tevens dient u met uw activiteiten rekening te houden met bloeiperiode en periode van zaadzetting van wilde averuit (augustus – eind oktober).
- m. De alternatieve vliegroute voor vleermuizen, bestaande uit bomen in bakken, moet nabij of parallel aan de originele vliegroute worden gecreëerd, zodanig dat energieverliezen door omvliegen wordt beperkt. Een en ander conform het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12);
- n. De nieuw aan te planten bomen hebben een hoogte van ten minste 5 meter en een onderste kroonbreedte van ten minste 2,5 meter. De onderlinge plantafstand bedraagt maximaal 7 meter.
- o. Gedurende de bouwfase en de gebruiksfase van alle werkzaamheden worden de bomen in bakken - de nieuw aangeplante bomen - niet aangelicht zodat lichtverstoring van vleermuizen wordt voorkomen.

Als alternatief kan vleermuisvriendelijke verlichting in het rood- of amberkleurig lichtspectrum en aangepaste armaturen die het licht goed richten en die een scherpe bundel (scherpe cut-off) hebben om onnodige verstrooiing tegen te gaan (geen strooilicht naar boven maar verlichting naar beneden gericht), gebruikt worden.

- p. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
- q. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
- r. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

Beroepsprocedure

Van woensdag 29 mei 2024 tot en met dinsdag 9 juli 2024 staat beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het beroepschrift moet worden gericht aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. Het beroepschrift kan door burgers tevens digitaal worden gericht aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State middels deze website: <https://digitaaloket.raadvanstate.nl>.

Het beroepschrift dient te zijn ondertekend en dient ten minste te bevatten:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht, dat wil zeggen in ieder geval de vermelding van het bestuursorgaan dat het besluit heeft genomen en, zo mogelijk, de datum en het kenmerk van het besluit;
- een opgave van de redenen waarom u zich niet met het besluit kunt verenigen.

Tevens dient ten behoeve van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, zo mogelijk, een afschrift van het besluit waartegen het beroep is gericht te worden overgelegd.

¹ Een ecologische deskundige is iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis. De ecologische deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek te kunnen doen. Hij of zij: (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van beschermde soorten; heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeksmethoden; kan ecologische werkprotocollen uitwerken; kan specifieke maatregelen begeleiden.

Op het besluit is afdeling 16.7.3. van de Omgevingswet van toepassing. Dit betekent dat in het beroepschrift de beroepsgronden gericht tegen het besluit moeten worden opgenomen. Het beroepschrift wordt niet-ontvankelijk verklaard indien de beroepsgronden niet binnen de beroepstermijn van zes weken zijn ingediend. Na afloop van de beroepstermijn kunnen beroepsgronden niet meer worden aangevuld.

Het instellen van beroep schorst de werking van de besluiten niet. Indien beroep is ingesteld, kan een verzoek worden gedaan tot het treffen van een voorlopige voorziening, bijvoorbeeld inhoudende een schorsing van het besluit. Het verzoek om een voorlopige voorziening moet worden ingediend bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State,

Met vriendelijke groet,

De Minister voor Natuur en Stikstof,
namens deze:

Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Onze referentie
5190028187844

Kenmerk
WNB/2023/079.toek

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Afwijzing artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming

Uit de aanvraag blijkt dat ontheffing is aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren van gewone dwergvleermuis. Indien de door u beschreven maatregelen in uw Projectplan, en in dit besluit genoemde aanvullende voorschriften (m. tot en met o. betreft specificatie voor de alternatieve vliegroute) worden gevolgd, is geen sprake van opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis.

Onze referentie
5190028187844

Kenmerk
WNB/2023/079.toek

Instandhouding van de wilde averuit

Artikel 3.10, lid 1, sub c van de Wet natuurbescherming

De herinrichting betreft een groot deel van het spoorwegemplacement waarbij sporen worden verlegd, aangelegd en waarbij het station wordt verbouwd. Daarbij zullen de groeiplaatsen van de wilde averuit verdwijnen. De planten zelf worden verplaatst in combinatie met inzaaien van een compensatielocatie.

Er is dan ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.10 lid 1 sub c van de Wet natuurbescherming.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de wilde averuit tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 8 van het rapport 'Projectplan PHS Nijmegen R-3SUN04' van 21 december 2023:

- Voorafgaande aan de werkzaamheden worden alle plekken waar wilde averuit is aangetroffen gemarkeerd. Daarmee wordt voorkomen dat deze plaatsen worden gebruikt als opslag of pad of andere functie die de planten kunnen beschadigen.
- De werkzaamheden op de groeiplaatsen van de wilde averuit worden gefaseerd uitgevoerd. De populatie binnen het plangebied bestaat uit circa 119 wilde averuitplanten.
 - o Hiervan zal tussen november 2024 – maart 2025 één derde deel worden verplant,
 - o tussen november 2025 – maart 2026 het tweede deel,
 - o en tussen november 2026 – maart 2027 het laatste deel.
- Grondroerende werkzaamheden kunnen plaatsvinden tussen 15 juli 2024 en met 29 juni 2029. Dit houdt in dat er spelingsruimte is betreft de fasering in het geval er vertragingen van de werkzaamheden optreden. Omdat bij de spoorbrug over de Tunnelweg in 2024 de eerste werkzaamheden worden uitgevoerd op groeiplekken van wilde averuit, worden de planten die hier staan, aangevuld met planten uit de berm tussen het spoor en schouwpad, als eerste verplaatst naar het compensatiegebied.
- De planten worden voorafgaand aan de werkzaamheden, in de periode november - maart, verplaatst naar compensatiegebieden met een vergelijkbaar habitat, zoals aangegeven op figuur 6 uit het Projectplan.

- Het verplanten van de wilde averuit gebeurt door de plant met wortelpennen en al inclusief 10 cm extra grond, af te steken en te verplaatsen naar de nieuwe groeiplaats.
- Van de huidige populatie wilde averuit wordt in oktober zaad gewonnen zodat bij verlies van planten door de werkzaamheden nieuwe wilde averuit kan worden aangeplant in de compensatiegebieden.
- Zowel de eerder genoemde werkzaamheden op locaties van de wilde averuit als het verplanten wordt gefaseerd uitgevoerd om de kans van slagen te vergroten.
- Om te kunnen monitoren of de verplante wilde averuiten op de nieuwe groeilocatie in het compensatiegebied aanslaan, zal in 2025/2026 en alleen na succesvolle verplanting het volgende deel van 40 wilde averuiten verplaatst worden naar het compensatiegebied. Het laatste deel van de planten zal op gelijke wijze in 2026/2027 worden verplaatst. Ontheffing wordt aangevraagd tot 29 juni 2029, wat inhoudt dat er speling mogelijk is in geval van vertragingen of veranderingen in de planning van de werkzaamheden.
- De mitigerende maatregelen dienen zodanig gepland te worden dat de grondroerende activiteiten alleen op plaatsten gebeuren waar de wilde averuit reeds is verplaatst.

De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende.

Staat van instandhouding van de wilde averuit

De wilde averuit is een in Nederland zeer zeldzame plant die op slechts enkele plaatsen nog voorkomt, namelijk in het oostelijke rivierengebied en in de duinen nabij Haarlem. Deze plantensoort heeft als voorkeursbiotoop rivierduinen, een biotoop dat tot de meest bedreigde van Nederland behoort. Dit komt door de aantasting aan de rivierduinen door vergraving, recreatie, zware bemesting, kunstmatige beregening en bochtafsnijdingen. Wilde averuit staat verder ook op zanddijken, in zandige bermen in uiterwaarden en op een enkel spoorwegemplacement.

In Nijmegen, waar het plangebied voor dit projectplan ligt, is de wilde averuit lokaal redelijk vertegenwoordigd. Eén van de bekendste plekken is een klein park ten zuidoosten van station Nijmegen; spoorkuil Bottendaal. Maar bijvoorbeeld ook op de drogere en kalere delen van het emplacement van station Nijmegen zijn de planten aangetroffen. Door maatregelen te nemen wordt voorkomen dat planten door bijvoorbeeld graafwerkzaamheden verloren gaan.

De gunstige staat van instandhouding van de wilde averuit komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Andere bevredigende oplossing

Het projectgebied betreft een specifiek deel van het spoor dat vernieuwd dient te worden. Een andere locatie is derhalve niet beschikbaar.

Voor de geplande werkzaamheden zijn geen ruimtelijke alternatieven beschikbaar en door de aard van de werkzaamheden zijn geen alternatieve uitvoeringsvarianten mogelijk die de schadelijke effecten zou wegnemen.

Onze referentie
5190028187844

Om ervoor te zorgen dat de populatie wilde averuit te allen tijden blijft bestaan en om in te kunnen grijpen indien de maatregelen (zaaien, kweken en verplanten) niet blijken te werken, worden werkzaamheden op de groeiplaatsen van de wilde averuit gefaseerd uitgevoerd. De populatie binnen het plangebied bestaat uit circa 119 exemplaren van wilde averuit. Hiervan zal in 2024 één derde deel worden verplant, in 2025 het tweede deel en in 2026 het laatste deel. Grondroerende werkzaamheden kunnen plaatsvinden tussen begin 2024 en medio 2029. Dit houdt in dat er spelingsruimte is betreft de fasering in het geval er vertragingen van de werkzaamheden optreden.

Kenmerk
WNB/2023/079.toek

Door de gekozen inrichting, werkwijze en planning wordt schade aan de wilde averuit zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, lid 5, sub b van de Wet natuurbescherming 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang'.

In 2010 is door het Kabinet de Voorkeursbeslissing over het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS) genomen.

Het doel is om op de drukste trajecten van het landelijk spoornetwerk te komen tot hoogfrequent spoorvervoer (reizigersvervoer) en een toekomst-vaste routing van het goederenvervoer.

Eén van die trajecten is Schiphol – Utrecht – Arnhem/ Nijmegen (SUN). Het emplacement Nijmegen heeft een aantal knelpunten op het gebied van spoorcapaciteit, de looproutes in het station en het opstellen van materieel. Om de PHS-treindienst op de PHS-corridor Schiphol – Utrecht – Arnhem/Nijmegen, met meer reizigers, op een robuuste manier te kunnen afhandelen is het nodig om het station en de sporenlayout rond het station aan te passen zodanig dat treinen met hogere snelheden kunnen aankomen en vertrekken. Daarnaast moet er meer capaciteit komen voor het opstellen (parkeren, controleren en schoonmaken) van treinen. Aanvullend op de maatregelen ten behoeve van PHS wordt de perrontunnel doorgetrokken naar de westzijde van het station, om zo de door de gemeente Nijmegen gewenste volwaardige stations-entree voor het stadsdeel Nijmegen West mogelijk te maken. Deze ontbreekt momenteel. Tezamen met de maatregelen ten behoeve van PHS bestaat het Tracébesluit PHS Nijmegen en westentree daarmee uit de volgende vier met elkaar samenhangende elementen: aanpassing van het reizigersemplacement, nieuwe locatie voor het opstellen en behandelen van reizigersmaterieel op het goederenemplacement (GE)-terrein, aanpassing van de transfervoorzieningen op het station en doortrekking perrontunnel en nieuwe westelijke stations-entree.

In het milieueffectrapport (MER) zijn de milieueffecten van de aanpassing van de spoorinfrastructuur in Nijmegen en van het veranderde spoorgebruik in en rond Nijmegen onderzocht en beoordeeld. Op basis hiervan zijn waar nodig maatregelen ontwikkeld die negatieve effecten kunnen beperken.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Onze referentie
5190028187844

Samengevat betekent de opwaardering PHS Nijmegen dat de reistijd van personen op het traject wordt ingekort, de aansluiting op knooppuntstations vervoercorridors Schiphol – Utrecht – Arnhem/Nijmegen, Zwolle – Den Bosch en Nijmegen – Venlo verbeterd, en verder zorgen de geplande werkzaamheden ervoor dat de spoorlijn veiliger te onderhouden wordt in de toekomst. Bovengenoemde belangen zijn ook aangeduid in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR), de Nationale Omgevingsvisie en de Provinciale Omgevingsvisie Gelderland.

Kenmerk
WNB/2023/079.toek

De opgave, aanpassingen aan het station en het spooreplacement van PHS Nijmegen draagt bij aan een efficiënter en betrouwbaar spoornet door huidige knelpunten te verhelpen. Door realisatie van deze aanpassingen worden betere aansluitingen gerealiseerd. Hierdoor neemt de betrouwbaarheid toe, wordt de robuustheid en kwaliteit van de dienstregeling verhoogd en daarmee ook de veiligheid van het spoorgebruik.

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang' voldoende is om de negatieve effecten op de wilde averuit, die als gevolg van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.